

PEREIRA, Aliger dos Santos. *Os croatas?... Presentes!* Salvador: Edufba, 2022.

Prošireni Sažetak: Knjiga mapira poduzetničku populaciju hrvatskih iseljenika (za vrijeme bivše Jugoslavije) pristiglih u Brazil, točnije u grad São Paulo, što prije 20. stoljeća što nakon četrdesetih godina, ali s graničim razdobljem pedesetih. Ovakva podijela je povijesno opravdana budući da predstavlja tri velika vala europskog iseljništva u Brazil. Kroz sljedeće pitanje: zašto su se ti hrvatski imigranti nastanili u određenim četvrtima u glavnom gradu São Paula? Istraživanje pokazuje da je prisutnost ove populacije uglavnom bila u sljedećim četvrtima Sao Paula: Mooca, Belenzinho, Sé i República. U četvrtima Mooca i Belenzinho prevladavalo je radno stanovništvo, koje se u Hrvatskoj uglavnom bavilo poljoprivredom. Ovaj se populacijski kontingent je bio usmjeren prvotno na plantaže kave u unutrašnjosti Sao Paula nakon završetka procesa koji su doveli do ukidanja ropstva u Brazilu. Nakon krize 1929. godine, ova je zajednica, zajedno s drugim novim useljenicima iz drugog vala, migrirala u ove četvrti u glavnom gradu São Paula kako bi činila radni kontingent rastuće industrije u São Paulu. S druge strane, u četvrtima Sé i Republica smjestilo se hrvatsko poduzetničko stanovništvo koje je novac uložilo u Brazil u područja koja su povezana s: estetikom i ljepotom, glazbom i umjetnosti, prehranom, modom, zdravstvom, industrijom, uvozom i izvozom i turizmom. Radilo se o osobama sa srednjim tehničkim obrazovanjem ili višom i većom kupovnom moći od stanovništva u susjedstvu Mooca i Belenzinho. Treći kontingent migrirao je u Brazil četrdesetih godina prošlog stoljeća zbog Drugog svjetskog rata prvotno, a onda zbog neuklapanja ili prihvaćanja socijalističkog režima maršala Tita u bivšoj Jugoslaviji. Obje poduzetničke skupine, kako bi preživjele razne sukobe u Hrvatskoj u različito vrijeme, došle su u Brazil i preživjele promičući razmjenu znanja s hrvatskim stanovništvom koje je već bilo u zemlji, s drugim useljeničkim narodima, a također i s lokalnim stanovništvom, inovirajući i stvarajući

četiri poduzetnička kapitala: socijalni (dohodak, plaće, nekretnine); kulturni (znanje i znanje priznato diplomama i titulama); ekonomski (društveni odnosi koji se mogu pretvoriti u kapital, odnosi koji se mogu kapitalizirati); i simbolički kapital (ono što obično nazivamo prestižom). I ove četiri vrste kapitala prisutne u poduzećima i domovima ovog naroda koji se smjestio u četiri četvrti grada São Paula u razdoblju koje je ovo istraživanje obuhvatilo, što nam je omogućio model mapiranja i georeferenciranja koji inovira interpretirajući kulturnu istaknutost jednog naroda kroz koncept klastera i koristeći statističke prikaze kako bi se pokazalo gdje se nalaze ti Hrvati i da se pokaže koliko su prisutni u poduzetničkom kulturnom pluralizmu Sao Paula i Brazila.

Ključne riječi: hrvatsko iseljništvo; etničko poduzetništvo; georeferenciranje; São Paulo (Brazil).^o